

افلت و حیات

دوفصلنامه علمی - پژوهشی اخلاق و حیانی
پژوهشگاه علوم و حیانی معارج

سال ششم • شماره اول • پیاپی ۱۳ • پاییز و زمستان ۱۳۹۶

صاحب امتیاز: پژوهشگاه علوم و حیانی معارج
مدیر مسؤول: مرتضی واعظ جوادی
سرمدیر: مسعود آذربایجانی
مدیر اجرایی و دبیر تخصصی: هادی یساقی

اعضای هیأت تحریریه:

احمد دلمی (دانشیار دانشگاه قم)
امیر خواص (دانشیار مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی علیه السلام)
حمید پارسانیا (دانشیار دانشگاه باقر العلوم علیه السلام)
علی شیروانی (دانشیار پژوهشگاه حوزه و دانشگاه)
محسن جوادی (استاد دانشگاه قم)
محمد فنایی اشکوری (استاد مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی علیه السلام)
محمد محمدرضایی (استاد دانشگاه تهران، پردیس فارابی)
مرتضی واعظ جوادی (استادیار پژوهشگاه علوم و حیانی معارج)
مسعود آذربایجانی (دانشیار پژوهشگاه حوزه و دانشگاه)

براساس مصوبه کمیسیون بررسی نشریات علمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در جلسه مورخ ۹۳/۱۲/۲۰
رتبه علمی - پژوهشی به نشریه اخلاق و حیانی اعطا گردید.

این دوفصلنامه در پایگاه معتبر جهانی (Philosopher's Index)،

پایگاه استنادی علوم جهان اسلامی (ISC)، پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی (SID)،

بانک اطلاعات نشریات کشور (Magiran) پایگاه مجلات تخصصی نور (Noomags)

و سامانه نشریات پژوهشگاه معارج (Ethics.isramags.ir) نمایه می شود.

ویراستار: میلاد ربیعی

امور فنی و صفحه آرایی: مهدی احمدی

نشانی: قم، ۷۵ متری عمار یاسر، ۳۰ متری شهید قدوسی، بنیاد بین المللی علوم و حیانی اِسرائ، مدیریت نشریات.

صندوق پستی: ۱۳۵۱-۳۷۱۹۵-تلفن: ۰۲۵-۳۷۱۸۹۲۳۱-دورنگار: ۰۲۵-۳۷۱۸۹۲۳۱

آدرس سایت Ethics.isramags.ir پست الکترونیکی israethics@gmail.com

قیمت: ۷۰۰۰۰ ریال

شیوه‌نامه مقالات و راهنمای نویسندگان

دوفصلنامه علمی - پژوهشی اخلاق و حیانی از مقالاتی که در زمینه‌های اخلاق و حیانی (در ادیان ابراهیمی)، فلسفه اخلاق، اخلاق توصیفی، کاربردی، تطبیقی، چالش‌های اخلاقی جدید و تربیت اخلاقی تحقیق و تألیف شده‌اند، استقبال می‌کند. بایسته است در مقالات ارسالی، اصول ساختاری و نکات نگارشی زیر مراعات گردد:

۱. مقالات نباید پیش‌تر چاپ شده یا برای چاپ به جایی ارسال شده باشد.
  ۲. حجم مقالات، نباید کم‌تر از ۳۰۰۰ کلمه و بیش از ۶۵۰۰ کلمه باشد.
  ۳. مقالات ارسالی باید دربردارنده بخش‌های زیر باشد:
    - الف. صفحه نخست: عنوان مقاله، چکیده فارسی (حداکثر در ۲۵۰ کلمه)، و کلیدواژه‌ها.
    - ب. مقدمه، محتوا، نتیجه‌گیری و در پایان، فهرست منابع.
    ۴. پانوشته‌های توضیحی و معادل‌های لاتین اصطلاحات خاص، در پایین صفحه و با شماره‌گذاری مستقل ذکر شود.
    ۵. ارجاعات، باید به شیوه درون‌متنی باشد و فهرست کامل منابع مقاله با مشخصات کامل کتاب‌شناختی به ترتیب حروف الفبایی نام خانوادگی در پایان مقاله آورده شود.
      - الف. شیوه مشخصات منبع در متن مقاله: (نام خانوادگی نویسنده، سال انتشار: جلد/ صفحه)
      - ب. شیوه و ترتیب مشخصات کتاب‌ها و مقالات در فهرست منابع:
کتاب: نام خانوادگی، نام نویسنده (سال انتشار کتاب)، عنوان کتاب، مترجم در صورت ترجمه، نام ناشر، محل نشر، نوبت انتشار.
مقاله: نام خانوادگی، نام نویسنده (سال انتشار مقاله یا نشریه)، «عنوان مقاله»، مترجم، نام نشریه، دوره انتشار، شماره انتشار، صفحات.
  - نکته ۱؛ چنانچه از یک نویسنده در یک سال بیش از یک اثر مورد ارجاع قرار گرفته است با حروف الف باء مشخص و تفکیک شوند: (نام خانوادگی نویسنده، سال انتشار [الف، ب، ج و...]: جلد/ صفحه).
  - نکته ۲؛ درباره «ر.ک»: اگر از محتوای منابع برای تهیه مقاله استفاده شده است، «ر.ک» از ارجاع درون متن باید حذف شود. اما اگر نویسنده فقط برای آشنایی و اطلاع خواننده از آن استفاده کرده و محتوای منابع آن در متن نیامده است، باید اطلاعات کتاب‌شناختی کامل در پانویس (پاورقی) بیاید و از بخش منابع پایانی مقاله هم حذف شود.
  ۶. برای ذکر متن آیات قرآن کریم و روایات، از نرم‌افزارهای معتبر استفاده شود.
  ۷. مقالات برگرفته از پایان‌نامه‌ها، همراه با نام و تأیید استاد راهنما باشد.
  ۸. چاپ مقالات، مشروط به رعایت نکات فوق و تأیید هیأت تحریریه و داوران نشریه است.
  ۹. فصلنامه در ویرایش و تلخیص مقالات ارسالی، آزاد است.
  ۱۰. ارسال مقاله به فصلنامه اخلاق و حیانی تنها از طریق مراجعه به سامانه نشریات پژوهشگاه معارج به نشانی Ethics.isramags.ir امکان پذیر خواهد بود.
- یادآوری ۱: ترتیب چینش مقالات براساس میزان ارتباط با موضوع اصلی نشریه، «اخلاق و حیانی» است.
یادآوری ۲: در همه مقاله‌ها نویسنده اول، نویسنده مسئول شناخته شده و چنانچه مقاله‌ای دارای نویسندگان مسئول باشد در پانوشته مشخص می‌شود.

فهرست

تسلیمت و تقدیر/ ۵

ماهیت و مزایای اخلاق کاربردی اسلامی با تأکید بر اندیشه آیت‌الله‌جوادی آملی/ ۷

محمدتقی اسلامی

مدیریت داخلی سیستمی خانواده براساس گذشت در آیات و روایات و مداخله کوتاه‌مدت رها -

آشکارسازی/ ۳۳

مسعود آذربایجانی

عباس پسندیده

مسعود جان‌بزرگی

عوامل رشد اخلاقی کودکان در بافت خانواده/ ۵۷

حسن بوسلیکی

سنت استحکام و بهره‌وری: قاعده اخلاقی در اسلام/ ۸۳

حسین عزیزی

بررسی مشکلات همسایگی در آپارتمان‌نشینی و راهکارهای مقابله آن با رویکرد اخلاقی/ ۱۰۹

علی ملکوتی‌نیا

محمدتقی سبحانی‌نیا

بررسی مقایسه‌ای اهداف تربیت اخلاقی از دیدگاه روسو و آیت‌الله‌جوادی آملی؛ تطبیق دیدگاه‌های

طبیعت‌گرایی و وحیانی/ ۱۳۲

محمود امیدی

محمدحسن میرزا محمدی

قادر فراقی

المستخلفات/ ۱۶۳

174/ Abstracts

تسلیت و تقدیر

﴿رَجَالٌ لَا تُلْهِهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ يَحَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَارُ﴾
(نور/۳۷)

ارتحال عالم فرزانه آیت الله دکتر احمد احمدی سردبیر محترم سابق مجله اخلاق و حیانی و عضو برجسته هیأت تحریریه را به همه ارباب معرفت و فضیلت تسلیت و تعزیت عرض می کنیم. دکتر احمدی نه فقط با سخنانش بلکه با عمل و وجودش، با دلسوزی و خیرخواهی اش و با روح بلندش چون شمع می سوخت و برای اخلاق و فضیلت و پیشرفت معنوی جامعه دل می سوزاند. آیت الله دکتر احمدی فرزند حوزه بود، اما گستره خدمات و اقدامات علمی و اجتماعی اش، افزون بر دانشوران حوزوی در تربیت مدرس دارالشفای قم، دانشجویان تربیت مدرس تهران، پژوهشگران و دانشگاهیان را از طریق سازمان سمت تربیت، تدبیر و مدیریت می کرد و نمونه مجسمی از وحدت حوزه و دانشگاه در بیان و بنان و در وجود و عمل بود. چه اینکه خود نیز بازه ای از زمان را در دفتر همکاری حوزه و دانشگاه مسئولیت و مدیریت داشت. اما دینداری، اخلاق و معنویت او در کنج عزلت زندانی نشد، بلکه آفاق آن در عرصه خانه و خانواده، کار و اداره، تحصیل و تدریس و تعهد و انجام مسئولیت نیز نمود داشت. وی علم و دانش را به شوخی نمی گرفت و اهتمام و وسواس جدی در دقت ها و نکته پردازی ها داشت و مسامحه ای را در چاپ و نشر آثار روا نمی داشت. البته دنیا را بیشتر به شوخی می گرفت و جدی نمی پنداشت چه آنکه دلبستگی و اعتنائی به دنیا نداشت و با وجود

مسئولیت‌های کلان عدیده در طول چهل سال، هیچ حاشیه منفی از خود نگذاشت. حقیقت‌طلبی وی باعث می‌شد در عین حال که نسبت به گرایش‌ها و جناح‌های سیاسی مختلف منتقد بود، هر جا حقیقتی را می‌دید به دفاع از آن برخیزد.

واقعیت‌گرایی را با نگاه فلسفی جمع کرده بود و همواره دغدغه‌اش، نهادینه کردن معنویت برای توده مردم در کف جامعه بود. سخنانش بی‌تکلف و ساده و دلنشین بود، دغدغه‌های اخلاقی در نظر و عمل همواره مورد تأکیدش بود و بر آن اهتمام داشت. همه اینها ابیات کتاب اخلاق در زندگی و تجربه زیسته است. فقدان این استاد مکرم و گرانسنگ را، که ضایعه‌ای برای حوزه و دانشگاه است، مجدداً تسلیت می‌گوییم و رحمت و رضوان برای روح بلندش مسألت داریم. یاد و خاطره‌اش گرامی باد و راه و مرامش پر رهرو باد.

سردبیر مجله اخلاق و حیانی